

Prusija daje ljudstvu pravice.

Ni še dolgo, kar se je nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg, ki je obenem tudi pruski ministrijski predsednik, izrekel za to, da se na Pruskem razširijo ljudske pravice in sicer rednim potom, to je: potom državnega zbora. Odločno je odklonil nasilno pot, takozvani oktroi, ki izključujejo sodelovanje ljudstva pri postavljanju. Da bi nihče ne dvomil na njegovih besedah, je storil za velikonočne praznike nemški cesar in pruski kralj Viljem svojim Prusom iste obljube kakor njegov ministrijski predsednik. V javnem oklicu na prusko ljudstvo zaukazuje, da se mora volilna pravica za prusko poslansko zbornico razširiti, postati neposredna in tajna, in da morajo tudi v gospodsko zbornico priti zastopniki iz vseh poklicev in stanov. Kraljevo velikonočno pismo bode gotovo razveselilo vse Pruse, le Poljaki bodo pogrešali v njem besede, ki bi njim zajamčile tudi njih narodne pravice.

V očigled takih razveseljivih pojavov se pač moramo čuditi, da še sedanje avstrijsko ministristvo vedno ne skliče našega državnega zbora, kjer bi naši ljudski zastopniki lahko svobodno in neovirano razglasili želje in pritožbe avstrijskega prebivalstva.

Tedenske novice.

Velikonočne pobožnosti v mariborski stolnici. V letošnjem velikem tednu so se vršile običajne pobožnosti kakor druga leta. Stolna cerkev je bila izvanredno dobro obiskana. Med obiskovalci je bilo tudi mnogo častnikov in vojakov. Med častilci svetega križa smo veliki petek opazili tudi najvišje vojaške dostojanstvenike. Popoldne ob petih je imel profesor dr. Anton Medved zadnjo postno pridigo. V soboto ob šestih zvečer se je obhajalo vstajenje. Procesija pa letos ni šla okoli stolnice, ampak je bila vsled izvanrednih razmer samo v cerkvi. Vodili so jo, noseč Najsvetejše, prevzvišeni nadpastir sam. Velikonočno nedeljo je bila ob desetih pontifikalna slovesna sv. maša. Njih Ekselence ob navzočnosti vojaških in drugih zastopnikov raznih uradov. Mnogoštevilni verniki so prejeli po sv. maši od prevzvišenega Nadpastirja papežev blagoslov. Kakor veliki teden, je bilo posebno med slovesno službo božjo v nedeljo prav izbrano petje, kakoršno se le malokje sliši.

Mili darovi v živežu za najpotrebnejše med ubožci. V sled prirske prošnje našega premilostnega Nadpastirja z dne 8. marca 1917 so požrtvovalni prebivalci Lavantinske škofije spet pokazali svoje usmiljeno srce ter so radi stradalajočim ubožcem prepustili živeža, kolikor so ga mogli sami utrpeli. Nabralo se je približno: 750 kg povenjenega mesa in klobas, 900 kg slanin in masti, 20 kg masla, 1000 kg kislega zelja, 31 kg graha, 7129 kg fižola, 19 kg svežega sadja, 300 kg suhega sadja, 28.388 jaje in lepa svota denarja. — Ta živila dobi 24 rudokopnih in tovarniških podjetij na Štajerskem za svoje mnogoštevilne delavce, ki izdelujejo to, kar je v obrambo domovine neobhodno potrebno. Razen tega je bilo za veliko noč obdarovanih do 700 mariborskih družin s primerno pisanko.

Duhovniška vest. Č. g. Franc Schreiner, kaplan v Zalcu, je bil na velikonočni ponedeljek dne 9. aprila umeščen na župnijo St. Ilj pri Velenju.

Pohvalno priznanje. Graško vojaško poveljstvo je izreklo vlč. g. monsignorju vojaškemu superiorju Antonu Jaklič za njegovo požrtvovalno službovanje tekom vojske svoje pohvalno priznanje.

Težko peracijo je pred dnevi prestal v Gradcu vojni kurat in duhovnik Lavantinske škofije, č. g. Josip Vračko. Sled je bil izven nevarnosti.

Iz pošte. Poštna aspirantinja Ana Sevnik je dobila mesto poštno odpravitelje v St. Vidu pri Ptuj.

Iz davčne službe. Računski oficijal Jožef Majhen je imenovan za računskega revidenta 9. činovnega razreda.

Krepka beseda poslanca Stranskega. Olomuški list „Pozor“ poroča: Poslanec dr. Adolf Stranšký zahteva v posebni vlogi na justično ministristvo, da naj justični minister da po državnem pravdniku obtožiti nekatere imenoma navedene nemškonalne poslance veleizdaje, katero so zagrešili s tem, da so skušali pregovoriti ministre, da naj prelomijo ustavo ter protustavnim potom odločijo cele dežele od monarhije. Dr. Stranšký pričakuje, da bo imel justični minister toliko poguma, da bo ščitil ustavo države in nastopil proti načelstvu nemškega Nationalverbanda. Kot priče se naj zaslišijo najvišji dvorjani princ Hohenlohe, cesarski namestnik na Moravskem baron Heinold, notranji minister Handel, bivši ministrijski predsednik Körber in sedanjí ministrijski predsednik grof Clam-Martinic.

Berivo za vojake. Iz bojišča se nam piše: Povsod se ustanavljajo vojni domovi za vojake. Tudi naš 97. polk ne sme zaostati za drugimi, zato bode-

mo pa tudi mi ustanovili vojni dom za vojake 97. pešpolka, da se bodo po trudapolnem življenju v strelskih jarkih mogli odpočiti nekoliko dni v novem vojnem domu. Prosimo torej dobrosrčno slovensko ljudstvo, da pošlje za naš vojni dom slovenskih časopisov, knjig in iger, ki bodo služile v razvedrilo in zabavo pogumnim sinovom slovenskega naroda. V našem polku služijo vojaki so iz vseh slovenskih pokrajin: iz Primorskega, Notranjske na Kranjskem, Istre in Štajerskega, zato naj prispeva tudi vsak Slovenec in Slovenka s kakim darom. Vojaki bodo za vsako tudi najmanjšo darilce hvaležni in se bolj hkrabro branili mlo nam domovino. Vsi darovi naj se pošiljajo na sledeči naslov: C. in kr. poveljstvo pešpolka št. 97, vojna pošta 638.

Molitveniki za naše vojake. Naš cesar je zaukazal, da dobi vsak vojak, ako si želi, molitvenik v svojem materinem jeziku in sicer brezplačno in na stroške vojaške uprave.

Slovenski vojaki na fronti za Brežice. Iz bojišča se nam piše: Podpisani slovenski fantje od 20. lovškega baona, 1. stotnije, pošiljamo slovenskim posrečencem po potresu mali znesek. Obenem izražamo naše srčno sočutje in pošiljamo Posavčanom iskrene pozdrave: Nadlovec Alojzij Zornik 1 K; podlovec Jožef Prelesnik 2, Aleš Kremljak 2, Jožef Boha 2, Martin Uranjek 2, Vencel Auer 1, Karel Adler 1, Franc Čagran 1, Jožef Fleck 1, Stefan Avgustin 2; patroljovodje Franc Veis 2, Nasim Paulovič 1, Rudolf Gajšek 3, Franc Trofenik 1, Rudolf Padovan 1, Ivan Rihtarič 1.20, Franc Sorec 1, Ivan Laponja 1, Franc Fon 1, Jožef Žagar 2, Jožef Florijanc 2, Ivan Kunst 1, Alojz Jergolič 1, Anton Hudovernik 1; lovci: Alojz Saboti 5, Franc Češarek 5, Karel Milvič 4, Anton Božič 2, Edvard Maurič 3, Franc Stražišnik 2, Jožef Znidarič 2, Martin Črnut 2, Maks Jurič 2, Alojz Kamin 1, Franc Lukan 1, Franc Rožman 1, Ivan Dobravec 1, Karel Staube 1, Alojz Kvaritč 2, Alojz Črešnovar 2, Franc Cerkvenik 1, Anton Batista 1, Anton Puntar 1, Mat. Jančar 1, Mihael Frlež 1, Alojz Muraus 1, Ivan Čeh 1, Ignac Zupančič 2, Ivan Fian 1, Ignac Pevec 2, K. Luterschmid 5, Ferdinand Schögl 2; patroljovodja Jožef Blagonja 2 K; skupaj 91 K 20 v. Kakor se po časopisih čita, je okolica bolj potrebna pomoči, kot Brežice. Zato namenimo ta dar za najpotrebnejše ponesrečence v brežiški okolici. — Slava požrtvovalnim slovenskim junakom!

Nov poletni čas. Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: Slično kakor v lanskem letu bo tudi letos za dobo od 16. aprila do 17. septembra upeljan nov poletni čas in sicer za vso Avstrijo in za vse ozemlje, ki se nahaja pod avstrijsko upravo. Vse javne in tudi zasebne ure se morajo pomakniti dne 16. aprila zjutraj ob 2. uri za eno uro naprej, dne 17. septembra ob 3. uri zjutraj pa za eno uro nazaj. Prebivalstvo se opozarja, da spremeni temu primerno tudi svoje zasebne ure, da ne bo trpelo škode zaradi morebitne zamude sodnijskih obravnav, vlakov, šol itd.

Prošnje za oprostitev črnovojnikov se od dne 10. aprila naprej morajo vlagati pri občinskih uradih in ne več pri okrajnih glavarstvih ali vojaškem poveljstvu. Več o tem v prihodnjem „Slovenskem Gospodarju.“

Vpoklic letnikov 1891—1872 deloma preložen. Kakor je bilo razglašeno, bi morali v letih 1891 do vstevši 1878 rojeni črnovojniki dne 16. aprila k vojakom, v letih 1877 do 1872 rojeni črnovojniki dne 2. maja. Sedaj je pa vpoklic preložen v toliko, da gredo letniki 1891 do vstevši 1887 dne 16. aprila k vojakom, letniki 1886 do vstevši 1872 pa še le dne 14. maja.

Osem sinov v vojski. Cerkveni ključar J. Rižnik v Breznu ob Dravi ima osem sinov v vojski. Vsi so hvala Bogu še zdravi. Častitamo vrlemu slovenskemu očetu, ki je toliko daroval za avstrijsko domovino!

Potres na Kranjskem in Hrvaškem. Dne 10. aprila popoldne ob 3. uri so občutili na Kranjskem in Hrvaškem precej močen potresni sunek, zlasti južno od Brežice in v zagrebški okolici. Iz došlih kratkih poročil se sodi, da potres ni nikjer povzročil kakšne škode.

Gospodarske novice.

Težave spomladanskega obdelovanja polja. — Zadnje dni je nastopilo zopet skrajno slabo vreme. Delo na poljih in v vinogradih je zopet najmanj za cel teden zadržano. Kmetje so si v velikih skrbih, kaj bo letos z obdelovanjem polja, kaj bo s pridelki, in kaj bo prihodnje leto. Dolžnost vlade in vseh javnih činiteljev je, da se preteča nevarnost odpravi in da se delo na poljih vsaj za silo opravi. Kot stari prijatelj kmetkega stanu in kot zvesti državljani pozivamo vlado in vojaško upravo, da dovoli črnovojnikom čimprej obširnih dopustov, da se preskrbi vsaj nekaj semenskega krompirja ter da kmetom na razpolago dovolj vojaških konj za vprego. Sedaj še ni vse zamujeno, radi tega bo treba storiti takoj pri-

mernih korakov, da kmetstvo ljudstvo ne bo prepuščeno v teh resnih časih svojim preskromnim močem.

Banka in kmet. Blagovni oddelek neke velike dunajske banke je vprašal vlado, ali sme nadaljevati blagovno trgovino. Vlada je odsvetovala. Iz tega se razvidi, da je proces proti depozitni banki, ki je odkril veliko vojno oderuštvo, vendar dobro učinkoval. Večina bank si je med vojsko ustanovila takozvane blagovne oddelke ter začela pridno trgovati z industrijskimi in kmetijskimi pridelki. Blagovni oddelki nekaterih bank trgujejo z vinom, spehom, konzervami kakor kaka zadruga ali blagovni trgovci. Za kmete in kmetstvo zadrugištvo je velika nevarnost, da postane veliki kapital še bolj gospodar njegovih pridelkov, kakor je to bilo pred vojsko, za to se naj kmet drži svojih zadrug in brani njih neodvisnost nasproti bankam.

Usnja primanjkuje zdaj po celem svetu, ne le pri nas. Čudno to ni. Približno 30 milijonov vojakov je pod orožjem. Mnogi izmed njih niso pred vojsko nikdar škornjev nosili. Pri Francozih in Angležih imajo večinoma težke, visoke škornje. Ko so se podplat izrabili, so jih le malo podplatili; navadno se vse proč vrže. Nazadnje morajo tudi največje zaloge poiti. Nevtralne države: Norveška, Švedska, Danska in Holandska so ob izbruhu vojske prepovedale izvažati vsakršne kože; a usnje se je tudi tam zelo dražilo. Ko se je izvedelo, kako velike dobičke so imele tovarne, so postali ljudje še bolj razburjeni. — Največ čevljev za vojake so naredili na Angleskem. Velike tovarne (Northampton, Leicester in Katering) delajo skoro samo za vojsko. Od avgusta 1914 do 31. decembra 1916 so samo te tovarne izdelale: 21 milijonov visokih angleških škornjev, 3 milijone visokih francoskih, 4 milijone visokih ruskih, 4 milijone ruskih navadnih čevljev, 400.000 laških za visoke gore, 600.000 srbskih in 6 milijonov raznih angleških za vojake, torej 40 milijonov parov le iz tega okraja. A kje pa so še vsi drugi? Na postaji Manchester-Park-road je veliko skladišče, ki more vsako uro 100.000 parov škornjev na fronto poslati. V Argentini je kupila angleška vlada 100.000 kož, francoska pa upravlja vse, kar bodo imele klavnice na prodaj do konca aprila tekočega leta. — Iz Indije smo pred vojsko dobivali prav močne podplate od bivčev; te živine pokoljejo na leto do 7 milijonov komadov. Zdaj je angleška vlada prav vse kože zasegla. Tudi pri sovražnikih je usnje zelo drago postalo. — Na Dunaju so oddali za meščane okoli 11.000 kg slabšega usnja, vratnine, konjskih podplatov in drugih ostankov Ljudje pravijo, da s tem nikakor ne morejo izhajati.

Cene za moko pri prodaji na drobno. Štajersko cesarsko namestništvo je določilo nove cene za moko pri prodaji na drobno in sicer znaša cena za pšenično moko v občinah, ki so od bližnje železniške postaje oddaljene do 2 km, 1 kg 55 v, za koruzni zdrob 90 v in za koruzno krušno moko 50 v. V občinah, ki so oddaljene od bližnje železniške postaje 3—10 km, znaša cena za 1 kg pšenične moke 56 vin., za koruzni zdrob 91 v in za koruzno krušno moko 51 v. V občinah pa, ki so od bližnje železniške postaje oddaljene več kakor 10 km, znaša cena za 1 kg pšenične moke 58 v, za koruzni zdrob 93 v in za koruzno krušno moko 53 v. Cene za ostale vrste moke pa ostanejo nespremenjene.

Pomanjkanje semenskega krompirja. Na deželi je veliko pomanjkanje semenskega krompirja. Če ne bo pomoči, bo letos mnogo ljudi na deželi, posebno manjših posestnikov in viničarjev brez krompirja. Ljudje so se zanašali na krompir, ki je bil obljubljen od okrajnega glavarstva, a tega krompirja ni od nikoder in ga najbrž tudi ne bo. Zakaj si oblast ni poprej zagotovila semenskega krompirja, predno se je ljudstvu obljubilo, da ga bo dobilo? Mnogi bi si bili vsaj nekaj svojega krompirja prihranili za seme.

Umetni gnoj se dobi. Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu nam piše, da ima sedaj dovolj umetnega gnoja na razpolago. Več v inseratu.

Cene za les. Dunajska zveza avstrijskih lesnih trgovcev plačuje do preklica kubični meter hlodov (borov, jelov, smrekov les) po 50—65 K, hlode (hrastov, bukov les) po 200—258 K, za ostale vrste lesa so ostale lesne cene nespremenjene, ker sploh ni bilo nobenega blaga na ponudbo. Izvanredno živahno je bilo poraševanje po mehkih deskah in po hlokih za rudnike. Cene za vse vrste lesa sicer polagoma, toda stalno naraščajo. Razpoloženje na dunajskem in na budimpeštanskem lesnem trgu je zelo trdno.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je bilo v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju nekoliko bolj živahno in tudi cene so poskočile za 10 K pri 50 kg. Cene za tuj hmelj so se gibale med 90 do 110 K za 50 kg. Na Češkem bo letos obdelana samo 1 tretjina hmeljskih nasadov.

Mleko — zdravilno. Zdaj, ko mleka primanjkuje, so ga začeli še zdravniki rabiti proti na hujšim boleznim. V Crnigori so imeli v bolnici kolero. Večina bolnikov, ki so jih zdravili z navadnimi le-

žili, je pomrla. Dr. H. Adler je spravil v kri nekaj skuhanega mleka. V par urah je bilo boljše. Bolniki so kmalu popolnoma ozdraveli. Neki častnik je imel hudo grižo; zdravila niso pomagala. Poskusili so z mlekom, seveda ne v želodec, marveč so ga z vbojčjem v meso spravili v kri. Vročina se je dvignila na 39.5 C, mleko se začelo delovati. Noč je bila že mirna, v par dneh je bil zdrav. Tudi udnice so z najboljšim uspehom zdravili z mlekom. Dr. Adolf Edelmann je v treh dneh ozdravil najhujše udnice z mlekom. Znano je, da ima skoro vsaka udnica zelo slabe posledice. Zlasti srčna napaka ali vnetje, srea je navadno združeno z udnicami. Po mlečni uporabi izgine bolezen brez nasledkov. Nekemu bolniku, ki je imel hudo kužno bolezen, je zdravnik vbrizgal 1 kub. cm. mleka. Začelo ga je tresti, a drugi dan je bil skoraj popolnoma zdrav. — Saj tudi sami opažamo, da so vsi, ki veliko mleka uživajo, pri dobrem zdravju.

Vprašanja in odgovori.

Zavoljo rekviriranja živine. Iz konjiškega okraja se nam piše: Ali so imeli že dne 13. marca t. l. nakupovalci pravico jemati za erar živino, staro pod enim letom? Kakšno ceno imajo telice pred 1 letom, lepo debele in jako lepega plemena. Nakupovalec je prišel in jo je vzel brez gospodarjeve vednosti. Gospodarja ravno ni bilo doma. Niti četrt ure niso čakali, da bi bil gospodar prišel domov. Gnali so lačno telico 3 ure daleč in plačali 1 kg samo po 2 K 50 v. Stare krave so dražje plačevali. Denarja za telico pa se dosedaj nisem dobil. Kam se hočemo obrniti? — **Odgovor:** Pred 1. aprilom 1917 še nakupovalci niso imeli pravice, odjemati živino pod enim letom. Se le po 1. aprilu je prepoved klanja mlade živine preklicana. Ravno tako tudi nima nakupovalec pravice samolastno, brez gospodarjeve vednosti odgnati živino. Nakupovalci imajo navodilo, da morajo v slučaju gospodarjeve odsotnosti se pogajati z gospodinjo ali njegovim namestnikom (sinom, hčerjo itd.). Ako nakupovalec ni nikogar vprašal ali obvestil o oddaji telice, in ker telica še ni bila eno leto stara, se lahko pritožite pri ravnatelju graške živinske vnovčevalnice g. Schneiterju. Pritožite se tudi radi tega, ker so telico lačno odgnali, tako da ste pri tem imeli veliko izgubo. Cenili pa so Vam telico po III. vrsti, za katero se je do dne 1. aprila t. l. plačevalo 2 K 50 v za 1 kg. Od 1. aprila naprej se take telice plačujejo po 2 K 40 v. Denar za odvzeto živino se izplačuje po poštni hranilnici. Iz šmarskega okraja se nam piše: Ko je prišel nakupovalec v moj hlev, je treščil brejo kravo po glavi tako, da se ji je kri curkoma vtila iz nosnic. Pretilo se mi je s kaznijo, če krave ne oddam, dasiravno j že 18 tednov breja. Ponudila se mi je cena 2 K 60 za 1 kg. Radi ljubega miru sem kravo oddala, in tako sedaj nimam s čim orati in ne voziti. Kam s naj obrnem, da dosežem svojo pravico? — **Odgovor:** Pritožite se na ravnatelja živinske vnovčevalnice v Gradcu, g. Schneiterja. Cena je za II. vrsto krav določena na 2 K 60 v, za I. vrsto 3 K 10 v in za III. vrsto 2 K 10 v 1 kg žive teže.

Zavoljo moke. Iz šentlenartskega okraja nam pišejo: Pri trgovcu dobivamo na eno karto za kruh samo 1.25 kg moke. S tem se ena oseba ne more 14 dni preživeti. Na karti stoji zapisano 2.80 kg, trgovec pa niti polovico tega ne da. Človek lačen ne more delati, posebno pa zdaj ne, ko se je začelo težko delo na polju in v vinogradu. Drugod dobivajo povsod 2 kg moke, samo pri nas ne. Prosimo, odgovorite v „Slov. Gospodarju“, če sme trgovec tako postopati. — Iz ljubomerskega okraja: Za tri tedne dobimo samo 1 kg moke za eno osebo. Pri tako majhni množini moke nam je nemogoče shajati. Kaj naj napravimo? — Iz laškega okraja: Mnogokrat po cele tedne ne dobimo nič moke. Če jo dobimo, pa dajejo trgovci na eno karto samo ½ kg, dasiravno nam je okrajni glavar izjavil, da se v našo občino pošlje dovolj moke za vsaki teden. Kam se naj pritožimo? — **Odgovor:** Okrajna glavarstva dobijo od vojnično-prometnega zavoda moko za razdelitev med občine. Ker je pomanjkanje moke zelo občutno, navadno okrajna glavarstva naročijo trgovcem, koliko moke morajo dati na eno karto. Karte so res na 2 kg 80 dkg, a ker okrajno glavarstvo ne pošlje dovolj moke, se je na vsako karto določil manj, ponekod 2 kg, 1½ kg, 1 kg, ¾ kg itd. Ako se prepričate, da daje trgovec nekaterim več moke, drugim manj, se takoj pritožite. Na vsak način pa zahtevajte, da naj preskrbi okrajno glavarstvo vsaj toliko moke, da boste mogli živeti.

Zavoljo petroleja. Iz mariborskega okraja nas vprašajo: Naša občina, ki ima nad 220 hiš, dobi samo 80 litrov petroleja, sosednja občina pa ima 80 hiš, pa dobí 70 litrov. Ali je to pravilno razdeljeno? Kaj naj storimo? — **Odgovor:** Opozorite okrajno glavarstvo (prehranjevalni urad) na to nepravilno razdelitev. — Iz šmarskega okraja nam pišejo: Kam se naj obrnemo, da dobimo več petroleja? Za opravljanje del v hlevih nimamo ne trohe petroleja. Ali naj delo pri živini opravimo vse po dnevu, ko je pa toliko drugega dela? — **Odgovor:** Pritožite se takoj na okrajno glavarstvo v Celje. Saj je za vse občine določeno nekaj petroleja.

Najnovejša poročila.

Iz avstrijskega uradnega poročila.

Dunaj, 11. aprila.

Na primorski fronti je bilo artilerijsko delovanje večeraj splošno živahnejše in se je na nekaterih mestih tudi ponoči nadaljevalo. — V ozemlju Adiške doline (na Tirolskem) in ob Gardskem jezeru so Italijani vstrajno nadaljevalni ogenj proti našim krajam. — Na ruskem bojišču živahen ruski topovski ogenj. — V Albaniji so albanski oddelki uspešno napadli italijanske prednje straže pri kraju Tepeleni.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Francosko bojišče.

Berolin, 11. aprila.

Fronta bavarskega prestolonaslednika princa Ruperta: Na krajevno omejenih prostorih severno od kraja Scarpe, pri Givenchyju en Gohelle, pri Farbus in Fanpoux manjši boji, ki niso položaja nič spremenili. Na obeh straneh ceste Arras—Cambrai so večeraj vrgli Angleži po srditem ognju močnejše sile v široki frontki napadu, a so bili krvavo odbiti. Od danes zjutraj so se tam in med krajema Billecourt in Oueant razvneli nadaljni boji. Med cesto Bapaume—Cambrai in reko Oise so se pred našimi črtami odigrali le manjši boji. St. Quentin je bil kakor prejšnje dni z granatami in šrapneli obstreljevan, ravnotako tudi kraj La Fere.

Fronta nemškega prestolonaslednika: Od Wavillyja do Reimsa postaja artilerijska bitka vsak dan srditejša. Francoski sunek proti našim jarkom južnovzhodno od kraja Berry-au-Bac smo z naglim protisunkom preprečili.

Vzhodno bojišče.

Ob rekah Aa, Dvina, Stohod, Zlota Lipa in Dnjestr živahno rusko artilerijsko delovanje.

Angleško poročilo o bitki pri Arrasu.

London, 10. aprila.

Boji se krepko nadaljujejo. Sovražni (nemški) protinapadi so ostali brezuspešni. Vjeli smo čez 11.000 mož, vplenili pa 100 topov in 163 strojnih pušk.

Brazilijska proti Nemčiji?

Amsterdam, 10. aprila.

Iz Londona prihaja vest, ki jo prinašajo londonski listi iz mesta Rio de Janeiro (v Braziliji), da so diplomatske zveze med Brazilijo in Nemčijo pretrgane.

Odstanostvo ruske armade v Petrogradu.

List „Petit Parisien“ poroča:

K predsedniku petrograjskega vojaškega in delavskega izvršilnega odbora je dospelo odposlanstvo 2 častnikov in 5 vojakov s fronte ter ga vprašalo, zakaj petrograjski polki niso začasnimi vladi prisegli zvestobe. Predsednik je odgovoril, da se bo to kmalu zgodilo in da se bo revolucionarne petrograjske čete odposlalo na fronto. Odposlanstvo je zahtevalo, da mora vojni minister vsa povelja delavsko-vojaškega odbora odobriti, da se tako preprečijo razna nasprotujoča si povelja. Odposlanstvo je nato priobčilo poziv na petrograjsko delavstvo, da naj izvršuje vsa dela, ki so potrebna za brambo dežele. Izvršilnemu odboru delavcev in vojakov pa se še ni posrečilo, da bi spravil delavce nazaj v tovarne in da bi zopet vpeljal disciplino v vojašnice.

Revolucija v Odesi.

Balkanski poročevalec angleškega lista „Times“ poroča, da vlada v južnoruskem mestu Odesa revolucionarni odbor, v katerem so tudi odposlanci armade, mornarice in delavcev. Prejšnje občinske uradnike so odstavili in zaprli. Dijaki pravoslavne vseučilišča so odstavili profesorje.

Parnik „Zrinski“ se na Donavi potopil.

Iz Budimpešte se poroča dne 11. aprila, da je pri kraju Teteny na Donavi parnik za prevažanje oseb „Zrinski“ trčil z nekim tovarnim parnikom. Prednji del ladje „Zrinski“ se je pričel v nekaterih minutah potopiti. Natančno število ponesrečenih se še ni moglo dognati.

Zavoljo sladkorja. Iz laškega okraja se nas vpraša: Meseca marca smo dobili na eno karto (9 osmin) samo 6 osmin kg sladkorja, torej 3 osminke premalo. V drugih krajih so dobili sladkor za vseh 9 osmin, zakaj je ravno v našem okraju taka razlika? — **Odgovor:** Kakor se nam poroča, si celjsko okrajno glavarstvo ni preskrbelo toliko sladkorja, da bi ljudje dobili istega za cele karte. Zavoljo tega se je delilo tudi samo 6 osmin kg na marčeve karte. Naj bi občine zahtevale od okrajnega glavarstva več sladkorja.

Zavoljo mlinov. Posestnik iz šentlenartskega okraja nam piše: Pred tremi tedni sem hodil na c. kr. okrajno glavarstvo v Maribor s pisano prošnjo in sem tudi ustmeno prosil, da smem dovoljeno množino svojega zrnja za mlenje na domačem mlinu zamleti za se in za svojo družino in sicer iz sledečih razlogov: Sem lastnik domačega mlina na eden tečaj na malem potoku z vodno silo. Če bi dovoljeno množino svojega zrnja za mlenje kam drugam peljal, bi imel občutno škodo. Zamudil bi namreč mnogo časa, plačati bi moral voznika in tudi mlinarja. In se daj, ko že dalje časa zavoljo prevelike vode pesniš mlinarji ne morejo mleti, bi bilo za me velike gospodarske važnosti, če bi si smel zamleti svoje žito na domačem mlinu. In tedaj se mi je v uradu c. kr. okrajnega glavarstva odgovorilo, da bom rešeno prošnjo dobil na dom, ker g. komisarja ni bilo doma. Pred 14 dnevi sem poslal drugo prošnjo na okrajno glavarstvo, ker sem v nujni potrebi. Nimam nič moke in brez nje ne morem opravljati nujno potrebnega spomladanskega dela po njivah. Priložil sem tudi karto za mlenje, potrjeno od župana. Do danes še nisem dobil prošnje rešene, tudi mlinске karte se mi ni vrnilo. Kaj mi je storiti? Če bi tudi zrnje kam drugam k mlinu spravil, bi hitro ne dobil zamleta, čakati pa ne morem. — **Odgovor:** Vprašali smo na c. kr. okrajnem glavarstvu in se nam je reklo, da se glasom namestniške odredbe z dne 14. septembra 1916 v krajih, kjer je dovolj kmetskih mlinov na razpolago, ne sme dati dovoljenja za mletje na domačih mlinih. Reklo se nam je, da Vam je okrajno glavarstvo že odgovorilo in Vam je prošnje odbilo. Poročevalec (okrajni žitni nadzornik) o mlinških kartah na mariborskem okrajnem glavarstvu je naduhtitelj na nemški šoli v Pobrežju pri Mariboru, g. Seidler. Svetujemo Vam, da se obrnete na cesarsko namestnijo s prošnjo, da Vam dovoli Vaše zrnje zamleti na domačem mlinu. V prošnji navedite vse razloge, ki jih navajate v tem dopisu.

Zavoljo podpore. Vprašajo nas: Ali še ima mati po sinovi smrti pravico do vzdrževalnine? Imela je edinega sina, ki je padel na italijanski fronti že leta 1915, meseca oktobra. Mati je dobivala vsak dan 30 vinarjev podpore. Meseca avgusta 1916 pa je prosila za večjo podporo. Odgovor je dobila še le meseca decembra, da pol leta po sinovi smrti podpora odpade. Vem za mater, ki ima že leto dni mrtvega sina, pa ji še niso odvzeli podpore. Ali nimajo po vseh okrajih enakih postavnih predpisov glede podpore? — **Odgovor:** Po zakonu z dne 26. decembra 1912 bi imeli svoji padli ali umrli vojakov pravico do podpore samo še 6 mesecev po smrti padlega. Rajni cesar pa je z naredbom z dne 12. junija 1915 določil, da dobijo družine tistih vojakov, ki so padli v vojski ali pa so umrli vsled poškodb, ki so jih dobili v vojski, podporo, katero so dobivale doselej, tudi še naprej, akoravno je že preteklo 6 mesecev od smrti dotičnega vojaka. Mati naj torej takoj napravi prošnjo na ptujsko okr. vzdrževalno komisijo in se naj sklicuje na omenjeno cesarsko naredbi.

Zavoljo dopusta. Piše se nam: Imam pet sinov pri vojakih in 30 oralo v zemljišča. Sam se slab, pa bi rad prosil za enega svojega sina za spomladansko delo. Kam se naj obrnem? — **Odgovor:** Napravite prošnjo na poveljstvo stotnije, pri kateri Vaš sin služi. V prošnji navedite vse tehtne razloge za dopust. Prošnjo dajte pri občini potrditi in jo pošljite Vašemu sinu, da jo predloži pri raportu. Ako Vam potrdi prošnjo tudi žandarmerija in okrajno glavarstvo, je še bolje.

Zavoljo broda čez Muro. Od Mure se nam piše: Zadnja velika povodenj jeseni leta 1916 je odnesla brod čez Muro, preko katerega vozi glavna cesta iz naše in več drugih občin na ono stran. Lastnik broda se je pred več leti zavezal, da bo brod vedno vzdrževal v dobrem stanju. Sedaj pa smo skoro že pol leta brez broda in ne moremo nikamor čez Muro, ne v mlin in ne po drugih nujnih gospodarskih opravkih. Občina je že večkrat prosila okrajno glavarstvo in cesarsko namestnijo za odpomoč, a še odgovora ne dobimo. Posestniki izgubimo izredno veliko časa, ko moramo voziti in hoditi po vrtanskih ovinkih čez Muro. Kaj naj storimo, da pridemo spet do broda? — **Odgovor:** Ker je brod javno prometno sredstvo, mora občina lastnika broda naznani pri okrajnem glavarstvu ter zahtevati, da stori svojo dolžnost. Ako pa okrajno glavarstvo ne bo storilo ničesar, da se brod zopet upostavi, pa se obrnite z ekspresnim pismom na ministrstvo za javna dela na Dunaju.

Razne novice.

Pretna usoda kaznjencev v Sibiriji. S smrtno grofo Kazimova, glavarja stare ruske klemenita-